

Provozovatel: CET 21 spol. s r.o.

Program: Nova

Předmět analýzy: Romská etnicita prezentovaná ve zpravodajských příspěvcích pořadu Televizní noviny v období 21.2.-10.4. 2012

Úvod:

V rámci první fáze monitoringu byly ve výše uvedeném období vybrány reportáže z pořadu Televizní noviny (vysílán každý den od 19:30 hodin na programu NOVA), které měly buďto explicitní (tématem byli Romové jako oběti či pachatelé) či latentní (v obraze byli Romové sloven neoznačení či reportáž byla nějak spojena s romskou etnicitou například tematicky) souvislost s romskou etnicitou. Vybráno bylo celkem 17 reportáží, které budou níže podrobeny obsahové analýze.

Reportáže jsou rozděleny do dvou skupin, nejprve budou analyzovány reportáže s explicitní spojitostí s romskou etnicitou, následně pak reportáže s pouze latentní spojitostí s daným tématem. Další řazení reportáží uvnitř skupin je již chronologické podle data odvysílání.

Přepisy reportáží jsou přiloženy na konci textu a jsou řazeny stejně jako jednotlivé analýzy.

A. Reportáže s explicitní spojitostí s romskou etnicitou

Do této skupiny lze zahrnout celkem sedm reportáží odvysílaných ve zmíněném období.

1. Útok na romskou ubytovnu v Aši

Reportáž je zařazena jako čtvrtá zpráva v pořadí. Jde o čerstvý případ kriminálního činu z Aše, kdy dva neznámí pachatelé měli hodit zápalné lahve na ubytovnu. Požár se ovšem obyvatelům ubytovny podařilo uhasit a tudíž nedošlo ke zraněním.

V reportáži je uvedeno, že Policie ČR šetří případ jakožto podezření na spáchání trestného činu obecného ohrožení s rasovým podtextem a to z toho důvodu, že v ubytovně bydlí dvě romské rodiny a dělníci.

Prostor k vyjádření dostali nájemníci ubytovny, zástupce policie a následně živě i starosta města. Vzhledem k faktu, že mohlo jít o rasově motivovaný útok, je informace o tom, že v ubytovně bydlí dvě romské rodiny pochopitelná a nezbytná. Nicméně označení ubytovny jakožto „romské“ již může být zavádějící, neboť divák může získat pocit, že jde o výlučně romskou ubytovnu.

Reportáž prostřednictvím respondentů (jednoho ze zřejmě neromských obyvatel ubytovny a prostřednictvím slov starosty) také naznačuje, že útok mohl být motivován problematických chování ubytovaných Romů. V reportáži tedy dochází k jisté stereotypizaci.

2. Požár hradu Krásná Hórka

Zpráva je zařazena jakožto desátá v pořadí, i vzhledem k tomu, že jde v podstatě o zahraniční zpravodajství. Jde o první z několika reportáží, které v průběhu několika dní informují o poměrně rozsáhlém požáru jedné z významných slovenských památek – hradu Krásná Hórka.

V celé reportáži jsou v podstatě pouze dvě zmínky o romském etniku. Obě zazní z úst redaktorů. První referuje k domněnce, že oheň se pravděpodobně šířil z romské osady, která je pod hradem, přičemž důvodem může být vypalování trávy v kombinaci s velkým suchem a větrem. Druhá zmínka pak dodává, že na hašení hradu se podílelo mnoho dobrovolníků včetně Romů z výše jmenované osady.

Vzhledem k vyznění reportáže a její struktuře pak ovšem divák s velkou pravděpodobností může s romskou etnicitou spojovat i výrok jedné ze zpovídaných osob, která říká: „Jsem se chystal na volební noc do Bratislavy, mezitím jsem měl telefon, že začalo hořet, tak jsem utíkal, naše hrdost nám shořela a příčinou a příčinou našich spoluobčanů.“

Reportáž tedy vyznívá tak, že požár opravdu mohl vzniknout v romské osadě, nicméně jednoznačně nebyl úmyslně založen. Navíc v reportáži zazní, že Romové se podíleli na hašení požáru. Z následujícího zpravodajství pak vyplyne, že požár pravděpodobně způsobili dva nezletilí chlapci experimentující s cigaretami.

3. Brutální útok v Chomutově

Reportáž je zařazena jako čtvrtá v pořadí. Jde o informaci o tom, že v Chomutově byla dvěma ženami napadena, zbita a okradena mladá dívka.

Celá reportáž je v podstatě postavena zejména na výpovědi napadené dívky, která je zpovídána přímo na nemocničním lůžku. Asi v polovině reportáže se z jejích úst dozvíme, že byla napadena dvěma ženami romského původu. V následném živém rozhovoru s primátorem Chomutova pak moderátorka pořadu pokládá otázku, zdali se nejednalo o rasový útok. Primátor tuto domněnku vyvrací a věc hodnotí jako přepadení s krádeží, přičemž slovy „padni, komu padni“ se snaží zdůraznit, že etnicita v tomto případě nehraje (nebo by neměla hrát) roli.

4. Napadl policistu

Reportáž je zařazena jakožto šestá v pořadí zpráv. Reportáž je věnována nešťastné události na mosteckém sídlišti Chanov, kde měl být napaden policista patnáctiletým mladíkem. Hlavním obsahem sdělení je informace, že vyšetřovatelé pracují se dvěma verzemi napadení policisty, který je stále vážně zraněn a není schopen výslechu.

V reportáži se objeví dvě zmínky o spojitosti s romským etnikem, a to takové, že pachatelem pravděpodobně byl romský mladík. Je ovšem evidentní, že v této reportáži si

jak moderátor Koranteng, tak i redaktorka Fárová dávají velký pozor na formulaci zmínky, neboť oba dva striktně odkazují na vyšetřovatele při zmínce o domnělém pachateli („policista, kterého podle vyšetřovatelů napadl...romský mladík; podle vyšetřovatelů pak měl jeden z místních Romů policistu napadnout“). V grafice k reportáži je pak shrnující podtitulek, který říká, že „15letý Rom policistu napadl, pořezal nožem a poté ho vyhodil z okna domu. Zraněného policistu zatím nebylo možné vyslechnout“. Tento sice již více přímo a jednoznačně identifikuje pachatele s romskou etnicitou, a to pouze na základě informací, které – jak plyne i ze samotného textu reportáže – jsou zatím pouhou domněnkou vyšetřovatelů. Inklinace k rychlému závěru ohledně etnicity pachatele, vyjádřená v titulku, signalizuje jednoznačně neschopnost či neochotu autorů příspěvku vyvarovat se vlivu stereotypních předsudků. Některá média (příkladem budiž iDnes) se označení etnicity pachatele vyhnula úplně. Reportáž ale obsahuje i vyjádření druhé strany, tedy matky zadrženého mladíka a údajného pachatele napadení, která tvrdí, že její syn je neviný, neboť byl s ní doma.

5. Speciální pořádková jednotka na Šluknovsku s největší pravděpodobností nebude

Zpráva je zařazena jako první v pořadí, tudíž ji můžeme považovat za hlavní zprávu dne z pohledu editora zpravodajství programu NOVA. Jejím hlavním sdělením je informace z jednání zástupců ministerstva vnitra a policejního prezidia, jehož výsledkem by mohlo být zastavení vytváření plánované speciální policejní jednotky pro Šluknovsko z důvodu nedostatku financí.

Redaktor zprávy tedy ve svém příspěvku stručně rekapituluje události ve Šluknovském výběžku, kdy mimo jiné říká, že: „demonstrace na Šluknovsku máme všichni stále v živé paměti. Přezdívalo se jim protiromské. Vznikly kvůli několika útokům Romů na místní obyvatele.“ Tato věta je jedinou zmínkou o Romech, samozřejmě pokud nepočítáme záběry z tehdejších demonstrací a rozhovory s některými obyvateli této oblasti, kteří přidávají své reakce na čerstvou zprávu. Mezi těmito obyvateli jsou i dva respondenti evidentně romského původu, ovšem tento fakt není nijak slovně zdůrazněn.

Reportáž se týká poměrně obsáhlé a mediálně široce probírané kauzy, která je také předmětem analýz. Její spojitost s romským etnikem je zřejmé a nevyhnutelná. Tento dozvuk celé kauzy se ovšem primárně nevěnuje romskému etniku, ale vzniku policejní jednotky, kterou by si zřejmě přáli všichni obyvatelé Šluknovska bez rozdílu etnického původu. Tak také reportáž vyznívá, zejména díky poskytnutí prostoru k vyjádření poměrně mnoha respondentům ze všech dotčených stran.

6. Pravicoví extrémisté chtěli v Česku likvidovat budovy a lidi

Zpráva je zařazena jakožto hlavní zpráva, nicméně romského etnika se týká opravdu jen velmi okrajově. Hlavním sdělením zprávy je zjištění vyšetřovatelů z protimafiánského útvaru, že neonacistická organizace chystala poměrně zásadní útoky na některé čelní představitele České republiky a taktéž na některé strategické budovy.

S romským etnikem souvisí zcela minimálně, a to zmínkou, že někteří neonacisté, obvinění z přípravy útoků, jsou také současně i podezřelí ze žhářského útoku na Romy v Aši.

7. Radikálové dnes pochodovali po známém mosteckém sídlišti Chanov

Zpráva je zařazena jako dvanáctá v pořadí. Jde o informaci o průběhu demonstrace, kterou pořádala extrémistická pravicová Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) přímo na mosteckém sídlišti Chanov. Demonstrace cca 70 radikálů, které přihlíželo cca 300 Romů (dle údajů ze zprávy) proběhla bez konfliktů i díky přítomnosti cca 200 policistů a romských pořadatelů zapojených přímo policisty.

Zpráva samozřejmě a pochopitelně obsahuje mnoho výslovných i obrazových sekvencí, které identifikují romské etnikum. Vzhledem k tomu, že šlo o demonstraci proti tomuto etniku (jsou slyšet hesla typu „Romové do práce“) a také o demonstraci reagující na i zde výše probíranou zprávu o napadení policisty romským mladíkem v Chanově, je tato identifikace ve zprávě pochopitelná.

Souvislost samotné demonstrace s mediálními výstupy nutí k zamyšlení. Představitel DSSS uvedl, že demonstrace reaguje na nedávnou zprávu o napadení policisty romským mladíkem. Vyvstává tedy otázka, zdali by se takováto demonstrace vůbec odehrála, pokud by zpráva o napadení policisty (právě např. v Televizních novinách) neobsahovala zbytné označení etnicity.

B. Reportáže s latentní spojitostí s romskou etnicitou

8. Pátrání po devítiletém chlapci

Reportáž je zařazena jako šestá v pořadí zpráv. Jde o informaci o pohřešovaném devítiletém chlapci, kterého strhl silný proud vody v potoce v Ústí nad Labem.

Reportáž popisuje proces pátrání, vyjmenovává jednotky, které se zapojili do pátrání i další následující postup. Reportáž obsahuje vyjádření otce pohřešovaného chlapce i vyjádření velitele záchranné akce. Latentní spojitost s romskou etnicitou můžeme spatřovat v tom, že z rozhovoru s otcem chlapce i ze záběru na fotografii samotného chlapce lze předpokládat, že náleží k romskému etniku. Tato charakteristika ovšem není v reportáži nijak zdůrazněna ani zmíněna.

9. Podvod s rodinnými domky

Zpráva je zařazena jakožto třetí v pořadí zpráv v dané relaci. Jde o zprávu týkající se firmy, která vybírala peníze za nové rodinné domky, stavby ale nedokončila a tím podvedla některé rodiny, které si stavbu objednali.

S tématem romské etnicity souvisí reportáž pouze okrajově v podobě zmínky jedné z podvedených klientek, která hovoří o stavebníkovi, jež měl stavbu domku vykonávat slovy: „Absolutně nepracoval, posílal na nás olašský Romy domu před dětma. Jako vystavil nás obrovskému stresu“.

Romové jsou zde zmíněni jednou z respondentek jako nástroj, který byl využíván k nátlaku na rodiny stěžující si na nekonání stavebníka. Jedná se opět o označení Romů ve spojení s trestnou činností, i když z povahy vyjádření je evidentní, že jde pouze o osoby, které byly ve službě stavebníka, který porušoval své závazky a možná i zákon. Z reportáže nevyplývá, že by se jednalo o chování, které je pro tuto skupinu typické. Navíc jde o vyjádření jednoho z respondentů, které není nijak zdůrazněno a ve smyslu hlavního sdělení reportáže nehraje podstatnou roli.

10. Požár mohly zavinit děti

Zpráva je zařazena jakožto devátá v pořadí. Jejím hlavním sdělením je upřesnění příčiny vzniku požáru hradu Krásná Hórka. Ten byl zřejmě způsoben dvěma chlapci, kteří experimentovali s cigaretami za místním hřištěm.

Mezi zprávy s latentním spojením s romskou etnicitou je zpráva zařazena ze dvou důvodů. Jednak ve dvou záběrech jsou zpovídáni respondenti, přičemž za nimi je hlouček postávajících převážně místních obyvatel, převážně zřejmě Romů. Jeden ze zpovídaných je zřejmě také romského původu. Oba dva se nacházejí pravděpodobně v romské osadě, která dle prvotních informací z předešlého dne byla místem vzniku požáru. Druhým důvodem zařazení je právě fakt, že jde o pokračující informaci v kauze, která již jednou byla s romskou etnicitou spojena.

V této zprávě ovšem není dále možná etnicita nijak zdůrazněna. Vzhledem k faktům prezentovaným v obou zprávách (oheň se šířil od romské osady, oheň způsobili chlapci experimentující s cigaretami) by se dalo logicky vyústit v konstatování, že oheň způsobili dva romští chlapci, což by vzhledem k neuzavřenému šetření i vzhledem k zákonným normám pro televizní vysílání mohlo být považováno za nadbytečné utvrzování stereotypních předsudků či podněcování k nenávisti vůči z důvodu příslušenství k etnické menšině. Takové konstatování ale řečeno nebylo.

11. Rodina popálené Natálky při žhářském útoku by mohla skončit bez střechy nad hlavou

Zpráva je zařazena jakožto jedenáctá v pořadí. Vrací nás v čase zpět k poměrně hodně medializované kauze žhářského útoku ve městě Vítkov, kdy neonacisté zapálili dům, který obývala romská rodina, přičemž došlo k život ohrožujícímu popálení dvouleté Natálky. Zpráva pojednává o tom, že na současný dům rodiny popálené Natálky je uvaleno hned několik exekucí, ve kterých figuruje jméno Natálčiny matky.

Zpráva ani jednou výslovně neuvádí, že rodina Natálky je romského původu. Nicméně tento fakt je známý, proto byla zpráva zařazena jakožto zpráva s latentní spojitostí s romskou etnicitou.

12. Vlna rozhořčení na Šluknovsku

Zpráva je zařazena jako třetí v pořadí. Jde o popis reakce obyvatel Šluknovska na zprávu o tom, že na speciální pořádkovou jednotku nejsou peníze.

V tomto případě je v podstatě jedinou spojitostí s romskou etnicitou fakt, že jde o další z mnoha dozvuků výše popisované kauzy ve Šluknovském výběžku. V případě, kdy jsou použity starší záběry právě ze zmíněných nepokojů, pak jsou samozřejmě v záběru i skupiny romských obyvatel či naopak protestující, kteří křičí heslo „cikáni, do práce“. Jedna romská občanka je i jednou z respondentek vyjadřujících názor na novou informaci – přičemž všichni zpovídání (občané, starostové z regionu) se bojí nových nepokojů.

Je nutno říci, že vzhledem k tématu je sice reportáž vztažena i k romské problematice, ale nijak ji dále nereflektuje a pouze mapuje současnou situaci v regionu bez důrazu na etnické rozdíly.

13. Demontrace ve Varnsdorfu

Zpráva je zařazena jako dvanáctá v pořadí. Jde pouze o krátkou zmínku o demonstraci, která se konala ve Varnsdorfu. Jde o krátký živý vstup do regionu, kde reportér hovoří o poklidném průběhu demonstrace s menší než očekávanou účastí, kde si přihlížející pouze vyslechli názor pořadatele, který nesouhlasí s nastěhováním nepřizpůsobivých obyvatel do regionu.

Problematický pojem „nepřizpůsobiví obyvatelé“ zřejmě odkazuje na romskou etnicitu. Na druhou stranu bez této zmínky by nebylo možno informovat o podstatě demonstrace. Navíc ze zprávy lze vytušit, že demonstrace nebyla moc úspěšná, byla relativně malá a krátká. To ostatně potvrzuje i zařazení zprávy na konec relace či její krátká stopáž (což ostře kontrastuje s faktem, že reportér mluví živě přímo z místa, provozovatel zřejmě očekával zpravodajsky atraktivnější demonstraci).

14. Rodina, která si odnesla zapomenutý notebook z restaurace, se účastnila slovenské Výměny manželek

Zpráva je zařazena jako sedmá v pořadí, přičemž svým sdělením působí vedle vážných každodenních témat mírně komicky. Nicméně její zařazení mírně souvisí i s faktem, že se zde v pozitivním smyslu odkazuje na jiný pořad provozovatele, což se tento jistě nemohl nechat ujít. Jde o zprávu postavenou na záběrech bezpečnostní kamery v restauraci na dálničním odpočívadle, ze kterých bylo patrné, že rodina u svého stolu našla notebook zapomenutý předchozím návštěvníkem, přičemž tento notebook neodevzdala obsluze, ale naopak si ho ponechala a odnesla z restaurace.

Provozovatel reportáž původně odvysílal již v Poledních Televizních novinách, nicméně do hlavní zpravodajské relace byla zařazena zpráva proto, že diváci poznali rodinu, která notebook odnesla. Mělo jít o jednu z účastníků reality show Výměna manželek, která se

vysílá na stejném programu. Do přehledu zpráv s latentní spojitostí s romskou etnicitou je reportáž zařazena z toho důvodu, že ze záběrů vyplývá, že rodina je zřejmě romského úvodu. Nicméně není to nikde potvrzeno či zdůrazněno. Etnicita je patrné jen obrazově, navíc nelze ji poznat s určitostí.

15. Policisté vypomáhající na Šluknovsku si stěžují na pracovní podmínky

Reportáž je zařazena jakožto třináctá v pořadí zpráv. Jde o jednu z kratších zpráv, která pokračuje v tématu speciální policejní jednotky pro oblast Šluknovska. Tentokrát reportáž opět upozorňuje, že slíbená speciální jednotka stále neexistuje, a tudíž musí do oblasti jezdit hlídat policisté z běžných obvodních oddělení. Ti si ovšem stěžují na to, že pracují více než by měli.

Spojitost s romskou etnicitou je v této reportáži opět pouze tematická díky tomu, že jde o oblast Šluknovska. Romové nejsou zmíněni ani patrní v obraze.

16. Narkomani s dítětem na útěku

Jde o reportáž, která je zařazena první v pořadí, tedy jako hlavní zpráva dne. Zpráva poměrně obsáhle informuje o tom, že policie zatím marně pátrá po holčičce jménem Nikoleta, kterou její rodiče neoprávněně odvezli z diagnostického ústavu.

Reportáž je do analyzovaných zařazena z toho důvodu, že dle obrazové části reportáže (zejména dle záběrů příbuzných rodičů Nikoletky či z fotografie jejího bratra) je patrné, že jeden či oba rodiče mohou zřejmě být romského původu. Opět ale reportáž tento fakt nijak nekomentuje, etnické hledisko nechává bez povšimnutí.

17. Muž po odvysílání reportáže nalezený notebook odevzdal na policii

Reportáž je zařazena jako devátá v pořadí. Navazuje na téma zmíněné výše, kdy diváci rozpoznali na záběrech z restaurace rodinu, která odnesla zapomenutý notebook. Je zde řečeno, že muž odevzdal tašku s notebookem na policii.

O etnicitě, kterou naznačuje podoba muže, však reportáž explicitně nemluví. I v této reportáži by taková informace působila nadbytečně.

18. Hledanou čtyřletou Nikoletku našli u babičky na Slovensku

Opět jde o další novou informaci v kauze již jednou výše zmíněné. Zpráva je zařazena jakožto pátá v pořadí a uvádí, že hledaná holčička, která byla unesena svými rodiči z diagnostického ústavu, již byla nalezena i s rodiči u jejich rodiny na Slovensku.

Tentokrát reportáž obsahuje například i vyjádření zmíněných rodičů. Ti dle vzezření mohou být pravděpodobně romského původu, nicméně opět je informace o jejich etnickém původu vynechána, neboť by byla nadbytečná.

Shrnutí:

Sledované období je z celého monitorovaného úseku (1. ledna – 31. května 2012) nejméně exponované. Není v něm totiž žádná z velkých kauz, které se týkaly tématu romského etnika. Již jen doznívá kauza Šluknovska a naopak ještě nepropukla tzv. Břeclavská kauza. Tudíž se v přehledu reportáží spojených s romským etnikem mísí zprávy různých témat ze stále problematického Šluknovska s nahodilými kauzami bez dalšího významnějšího ohlasu.

Zvláštní pozornost si z různých důvodů zaslouží tři reportáže.

První dvě jsou spojeny místem a tématem. Jde o reportáže pod čísly 4 („Napadl policistu“) a 7 („Radikálové dnes pochodovali po známém mosteckém sídlišti Chanov“). Tyto reportáže se obě odehrávají na „známém“ mosteckém sídlišti Chanov. Již jen místo napovídá, že půjde o spojitost s romskou etnicitou, neboť toto sídliště obývá velké množství Romů. Celá kauza začíná zprávou, že policista, zasahující v Chanově, byl při výkonu práce zřejmě shozen z okna neznámým pachatelem. Redaktor sice uvádí domněnku, že pachatelem byl zřejmě Rom, ovšem odkazuje se přitom na „vyšetřovatele“. Naopak matka domnělého pachatele – Roma tvrdí, že její syn je nevinný. Identifikace pachatele romskou etnicitou je v tomto případě nadbytečná. Není prokázáno, že jde o skutečného pachatele, navíc to není podstatná informace pro samotné jádro sdělení, jde opět o problém nevyváženosti, protože v případě obdobných kauz týkajících se majority není zvykem identifikovat podezřelé jejich rasovým či etnickým původem, zejména v případě, že byli již zadrženi a jejich podrobný popis nemá praktický smysl. V tomto případě lze spatřit prvek nespravedlivého přístupu k jedné skupině obyvatel a její znevýhodnění ve srovnání s obvyklou rétorikou, týkající se kriminality většinové společnosti.

Důsledky tohoto sdělení se poté projeví v druhé reportáži, která je věnována pochodu pravicových extremistů sídlištěm Chanov. Pochod je reakcí právě na zprávu o napadení policisty pachatelem zřejmě romského původu. Pochod sice neprovázejí žádné střety mezi Romy a pravicovými extremisty, nicméně k motivaci extremistů jistě přispěla i identifikace pachatele jakožto Roma. Nelze samozřejmě tvrdit, že pokud by takto nebyl pachatel označen, pochod by se nekonal (místo události by bylo zřejmě pro extremisty návodnou motivací samo o sobě), nicméně přesto tato zmínka k motivaci pro organizaci pochodu přispět mohla. To je typickou ukázkou necitlivého přístupu provozovatele, který ve svém zpravodajství opakovaně zdůrazňuje prakticky výhradně ty prvky soužití většiny a menšiny, které nějakým způsobem souzní s obecně rozšířenými stereotypy o problémovosti romského etnika.

Třetí reportáží, která stojí za zvláštní pozornost, je reportáž číslo 1 („Útok na romskou ubytovnu v Aši“). U této není tak podstatné jádro sdělení, jako spíše ono označení ubytovny jakožto „romské“. Zcela evidentně totiž z reportáže vyplývá (například z rozhovorů s některými nájemníky ubytovny), že ubytovnu neobývají jen a výlučně

Romové. Přívlastek „romská“ ubytovna ovšem v divákovi evokuje právě výlučně romskou ubytovnu.

Je evidentní, že v tomto případě jde o jistou mediální zkratku, která je navíc pro média prokazatelně atraktivní, neboť budí v divákovi emotivní reakci. Podobné přívlastky jsou poslední dobou zhusta v médiích používány s cílem zjednodušit již tak dosti jednoduché sdělení a zatraktivnit jej, příkladem budiž přívlastky silniční pirát (v případě dopravních nehod) či kmoťr (v případě politických kauz). Takovéto přívlastky skutečně mohou přispívat k utvrzování stereotypních předsudků, což je v případě citlivých otázek týkajících se soužití etnik přístup, který musí být považován za neprofesionální. Tento jmenovaný případ byl vyhodnocen jakožto neporušující zákon, neboť v tomto případě jsou obyvatelé ubytovny včetně romských v pozicích obětí, což zajisté snižuje efekt tvorby nějakých předsudků. Nicméně slovní obraty jako právě „romská ubytovna“, které a priori spojují problémová místa a situace s konkrétním etnikem, lze v širším slova smyslu považovat za typické signály přítomnosti předsudečných stereotypů v uvažování žurnalistů.

Celkově lze říci, že ve sledovaném období došlo ve srovnání s obdobím předcházejícím k jistému pozitivnímu posunu, spočívajícím v menším výskytu problematických postupů při zpracování zpravodajských příspěvků. To je způsobeno ovšem zejména tím, že se v daném období nevyskytovaly žádné exponovanější kauzy. Ačkoli tedy lze zaznamenat ze strany provozovatele jisté stereotypní nastavení při informování o soužití majoritní a minoritní společnosti, konstatujeme, že k porušení zákona prokazatelným způsobem v daném období nedošlo. Došlo ovšem k potvrzení teoretické domněnky, že při výběru zpravodajské agendy jsou reportáže s identifikací romské etnicity považovány za atraktivnější a emotivnější (to ostatně prokazují i data monitoringu, která jsou shrnuta v souhrnné zprávě za celý monitoring všech tří analytiků), což má nešťastný důsledek v nadbytečném identifikování příslušníků menšiny, a projevem čehož je i používání zavádějících pojmů typu „romská ubytovna“.

Závěr:

Navrhuji následující usnesení:

Rada se seznámila s monitoringem příspěvků o kriminálních činech s identifikací romské etnicity v pořadu Televizní noviny provozovatele CET 21 spol. s r.o. v období od 21. února 2012 do 10. dubna 2012.

Zpracoval: Jan Vít, Václav Nejedlý